

[Jørgen Jørgensen.]

mellem andre nationer i verden. Hvis det kunne blive resultatet, tror jeg, det ville være lykkeligt for alle parter.

Aksel Larsen: Mit parti kan tilslutte sig det her foreliggende af statsministeren fremsatte lovforslag. Vi kan gøre det uden — hvis jeg må sige det sådan — den efterklang af bitterhed, jeg mener at have sporet i nogle af de andre ærede ordføreres taler over det, man kalder Islands ensidige ophævelse af forbundsloven i 1944. Det er min opfattelse, at enhver måtte være klar over, at denne forbundslov under alle omstændigheder ville blive ophævet ved sin normale udløbstid. De unormale forhold under krigen og Danmarks besættelse måtte medføre og har altså medført, at Island ophævede forbundsloven. Ikke alene er det således, at herved er intet at gøre, at det er en kendsgerning, man har måttet tage til efterretning, men det forekommer mig tillige, at man ikke har nogen ret til at gå i rette med islændingene. Det forekommer mig, at islændingene på det tidspunkt gjorde det for dem eneste rigtige. Overfor al den vemod, der er kommet til udtryk i de taler, der er holdt her, må man have lov til at erindre om, at Island, når man ser historisk-økonomisk på det, gennem flere hundrede år af Danmark har været behandlet i hvert fald som en økonomisk, tildels også som en politisk koloni, og det tjener forsåvidt ikke Danmark til ære, at Islands udvikling først for alvor er begyndt, efter at det gamle forhold blev ophævet. Men det er naturligvis historie, og jeg har kun villet komme med disse bemærkninger, fordi der nu har været talt så meget om den vemod, hvormed man ser dette dansk-islandske statsfællesskab ophævet.

På den anden side kan jeg også godt give mig til at være vemodig og det i anledning af, at det har været nødvendigt at affatte lovforslaget således, som tilfældet er. Jeg er godt klar over, at det formentlig ikke på nuværende tidspunkt er muligt at ændre det, men jeg ville have set med sympati på, om man kunne have erklæret, at samtlige islandske statsborgere skal have samme rettigheder, når de er bosat i Danmark, som den begrænsede del af de islandske statsborgere, man ifølge det her foreliggende lovforslag tilkender sådanne rettigheder. Jeg er klar over, at det kan støde på visse praktiske vanskeligheder, men i en tid, hvor der tales så meget om, at Norden skal forsøge at blive en enhed o. s. v., kunne jeg godt ønske, at det havde været muligt at

udstrække disse rettigheder til at omfatte alle islandske statsborgere. Statsministeren skal ikke forstå det således, at jeg stiller noget forslag om det eller udtaler ønske om at få det ind i loven, men når andre har lov til at være vemodige, må jeg også have lov til det.

Jeg må endvidere sige, at der er en hel række dansk-islandske mellemværender, som ikke ordnes ved denne lov; det gælder handelen, det gælder fiskeriet, det være sig ved Island eller Grønland eller andre steder. Disse spørgsmål må jo afgøres ved forhandlinger mellem de to lande, den fra nu af suveræne stat Island og Danmark. Noget sådant vil også ske, og det nytter ikke noget at foregribe disse forhandlinger forløb på nuværende tidspunkt.

Må jeg tilføje den bemærkning: der er endnu et forhold, der bør bringes i orden foruden spørgsmålene om handel og fiskeri, og hvad dertil hører, og det er spørgsmålet om de islandske håndskrifter. Det forekommer mig, at dette spørgsmål tilstrækkelig længe har ligget i en kommission, og det forekommer mig, at man snart bør kunne nå til vejs ende med de forhandlinger, der føres. Efter min og mit partis opfattelse tilhører disse håndskrifter, eller i hvert fald den allervæsentligste part af dem, det islandske folk. Omstændighederne har medført, at de er kommet til Danmark og befinder sig her, men jeg mener, at det ville være ikke alene en rimelig og retfærdig handling, men også en handling til gavn for det gode forhold mellem Danmark og Island, om vi herfra snarest muligt bragte forholdet i orden ved at sørge for, at islændingene får overleveret disse håndskrifter, som det tilkommer det islandske folk at eje, og som det islandske folkesamfund i dag er i stand til at opbevare og studere på betryggende måde.

Statsministeren (Hans Hedtoft): Jeg vil gerne takke for den velvillige modtagelse, lovforslaget har fået fra alle sider.

Til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, der nævnte problemet om håndskrifterne, skal jeg blot gøre den korte bemærkning, at det er det ærede medlem bekendt, at der af den forrige regering blev nedsat en kommission til behandling af dette spørgsmål eller rigtigere med den opgave at give en redegørelse for disse håndskrifter. Denne kommission — har jeg fået besked, om — vil formentlig kunne afslutte sit arbejde inden altfor længe og afgive en betænkning, som så vil blive behandlet af regeringen, og først når denne kommissionsbetænkning